

SZKOLENIE KIEROWCÓW SPOZA UNII EUROPEJSKIEJ

W ostatnich latach sytuacja na rynku pracy zmusiła wielu polskich przedsiębiorców branży transportowej do szukania kierowców poza granicami kraju - z terenu byłego ZSRR, zwłaszcza z Ukrainy i Mołdawii. Przedsiębiorca taki musi spełnić wiele wymogów formalnych w celu zalegalizowania zatrudnienia, ale w stosunku do kierowców zawodowych istotne jest uzyskanie świadectwa kierowcy, ponieważ zgodnie z art. 32 a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. 2001 Nr 125 poz. 1371): "Do kierowcy niebędącego obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zatrudnionego przez przedsiębiorcę mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wykonującego międzynarodowy transport drogowy rzeczy, stosuje się przepisy Unii Europejskiej dotyczące świadectwa kierowcy." Świadectwo kierowcy wydaje – Główny Inspektor Transportu Drogowego w drodze decyzji administracyjnej maksymalnie na okres 5 lat – na pisemny wniosek przedsiębiorcy posiadającego licencję na międzynarodowy transport drogowy rzeczy. Do wniosku o wydanie świadectwa kierowcy przedsiębiorca dołącza zaświadczenie o zatrudnieniu kierowcy oraz spełnieniu przez kierowcę wymagań, o których mowa w art. 39a ustawy o transporcie drogowym. Wymagania, o których mowa w art. 39a dotyczą kwalifikacji jakie musi spełnić każdy kierowca w UE wykonujący transport drogowy pow. 3,5 ton. Przedsiębiorca lub inny podmiot wykonujący transport drogowy może zatrudnić kierowcę jeżeli osoba ta posiada odpowiednie uprawnienie do kierowania pojazdem samochodowym, określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, uzyskała kwalifikację wstępną lub kwalifikację wstępną przyspieszoną lub ukończyła szkolenie okresowe. Ponadto nie ma przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy.

Wiele pytań wzbudza zwłaszcza obowiązek uzyskania kwalifikacji wstępnej lub szkolenia okresowego przez kierowców niebędących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Zdarzają się sytuacje, że wojewodowie, którzy na mocy ustawy o transporcie drogowym sprawują nadzór nad ośrodkami szkolenia kierowców, wymagają od podległych sobie ośrodków, szkolenia tylko tych obywateli spoza UE, którzy posiadają zameldowanie na terenie naszego kraju. W takich przypadkach wojewodowie z jednej strony wykraczają poza zapisy ustawy o transporcie drogowym, a z drugiej strony przerzucają na ośrodki szkolenia obowiązki organów państwa wynikające choćby z ustawy o straży granicznej.

Ustawa o transporcie drogowym nie wymaga od kierowców niebędących obywatelami państwa członkowskiego UE przystępujących do kwalifikacji wstępnej lub szkolenia okresowego obowiązku uzyskania zameldowania na czas wykonywania w Polsce pracy.

Zgodnie z art. 39 b ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym:
"Do uzyskania kwalifikacji może przystąpić osoba:

1) która na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) przebywa co najmniej 185 dni w roku ze względu na więzi osobiste lub zawodowe, albo
b) studiuje od co najmniej sześciu miesięcy i przedstawi zaświadczenie potwierdzające ten fakt, **lub**

2) niebędąca obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, mająca zamiar wykonywać przewozy na rzecz podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Warto zwrócić uwagę na użycie w przytoczonym artykule spójników „lub” i „albo”. Pierwszy z nich oznacza wybór między dwiema alternatywami z możliwością rezygnacji z jednej z nich. Drugi z nich oznacza wybór między wykluczającymi się alternatywami. Ustęp 1 zawiera dwa punkty połączone spójnikiem „lub”, czyli do szkolenia może przystąpić osoba spełniająca kryteria zawarte w podpunktach „a” albo „b” lub w punkcie 2. Punkt 2 dotyczy szczególnie obywateli państw niebędących członkami UE. Warto też zwrócić uwagę, że – zgodnie z powyższym artykułem - o wiele bardziej problematyczne jest szkolenie osób będących obywatelami państw UE.

Natomiast w myśl art. 39 d ust. 1 ustawy o transporcie drogowym: „Do szkolenia okresowego może przystąpić osoba:

1) która na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) przebywa co najmniej 185 dni w roku ze względu na więzi osobiste lub zawodowe, albo
b) studiuje od co najmniej sześciu miesięcy i przedstawi zaświadczenie potwierdzające ten fakt;

2) wykonująca przewóz drogowy na rzecz podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”

W tym przypadku punkty 1 i 2 stanowią dwie odrębne alternatywy dające możliwości odpowiedniego wyboru. Punkty te są oddzielone od siebie średnikiem, który służy do oddzielania samodzielnych części wypowiedzenia, czyli oddziela wyłącznie człony równorzędne. Bezsprzecznie ani w przypadku kwalifikacji, ani w przypadku szkolenia okresowego osoba przystępująca do szkolenia nie ma obowiązku meldunku. Warunkiem przystąpienia do kwalifikacji wstępnej lub szkolenia okresowego obywateli ze Wschodu – Ukrainy, czy Mołdawii – jest zamiar podjęcia pracy w firmie transportowej mającej siedzibę na terenie naszego kraju. Co się zaś tyczy szkolenia okresowego – warto zwrócić uwagę, że zgodnie z przytoczonymi przepisami - może przystąpić do szkolenia każda osoba spełniająca wymagania zawarte w punkcie 1 i 2 bez względu na przynależność narodową. W przypadku kwalifikacji wstępnej ustawodawca w stosunku do obywateli spoza UE zastrzegł zamiar wykonywania przewozów na rzecz podmiotu mającego siedzibę na terytorium RP, a w przypadku szkolenia okresowego osoba przystępująca do szkolenia okresowego wykonuje przewóz drogowy na rzecz podmiotu mającego siedzibę na terytorium RP. Nie chodzi tu oczywiście o faktyczną pracę kierowcy, do której niezbędne jest świadectwo kierowcy, a które można uzyskać po odbyciu szkolenia okresowego. Natomiast należy pamiętać, że obywatele spoza UE przyjeżdżają do naszego kraju na wyraźne zaproszenie zainteresowanego przedsiębiorcy i posiadają zezwolenie na wykonywanie pracy na terytorium RP.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

Słownik Języka Polskiego.

Sebastian Pyrek, certyfikat kompetencji zawodowych w zakresie transportu drogowego osób i rzeczy, doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie transportu drogowego, praktyk, doradca firm transportowych, specjalizujący się w przepisach transportowych, wykładowca i szkoleniowiec.